

ceneje prodaje blago, v tem obstoji velika korist in važnost zadrug.

Začnimo torej tudi na Štajarskem z ustanavljanjem zadrug, posebno v krajih, kjer so trgovci naši največji nasprotniki in ne hranimo več teh pijavic, ki žive od nas, pa so našega naroda največji sovražniki.

Vino, sadje in poljske pridelke naj pokupijo zadruga, tako bo ostal dobiček med nami. Kjer so pošteni krščanski naši trgovci, jih z zadrugami ne uničimo, temveč oni se zadruga pečaj z nakupovanjem in razprodajanjem na veliko, kjer so pa nasprotniki, tam si pa uredi popolnoma prodajalnice. Dokler ne bomo na lastni zemlji s svojim denarjem sami gospodarili, ne bo boljše ne v gmotnem ne v narodnem oziru. Zadruga, slovenski kmetje, so naša rešitev! Torej povsod na delo! In kmalu se bo obliče naših južnoštajarskih vasij, trgov in mest spremenilo.

Dopisi.

Dunaj. (Odločna beseda.) Ker naši poslanci vsled nagajanja nemških kričarjev ne morejo priti do besede, da bi razkrili v ostrih govorih rane svojega naroda, pomagajo si z interpelacijami. Zopet imamo v rokah interpelacijo vzorno delavnega poslanca J. Žičkarja in tovarišev zastran slovenščine pri uradih v Ptuj in Malinedelji. Glasi se tako: Pravzaprav je samoumevno, da je visoka vlada dolžna, skrbeti pri javnih uradih za napise v jeziku onega ljudstva, za koje so uradi ustanovljeni. Akoravno pa slovenske občine že leta in leta prosijo za to svojo najpriprostejšo pravico, se jim vendar še v mnogih slučajih ta pravica dosledno odklanja. Tako je moral poslanec, ki je spodaj na prvem podpisu, se pred nekaterimi tedni vložiti na različna ministerstva pritožbo okrajnega antopa ptujskega na Štajarskem, kjer se pravi, da je zastop že večkrat prosil za slovenske napise na pečatih različnih c. kr. ptujskih uradov, a da se željam slovenskega prebivalstva dosedaj ni ugodilo, še več, omenjenemu zastopu se na njegove vloge niti odgovorilo ni.

Posebno značilen pa je sledeči slučaj. Občine Radoslavci, Godomerici, Malanledelja, Moravci in krajni šolski svet pri Malinedelji so večkrat zaporedoma vložile prošnjo za slovenske napise pri c. kr. poštenu uradu Malanledelja. Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo je zaukazalo c. kr. poštenu in brzojavnemu ravnateljstvu v Gradcu, naj se prošnja usliši; in ravnateljstvo je res že l. 1896 naznanilo županstvu v Radoslavcih, da bo se prošnja ugodilo, kadar bo postal tedanji poštni pečat neraben. Pred nekolikimi dnevi pa se je poslal ondotnemu poštenu uradu novi pečat, a samo z nemškim napisom. Namesto da bi c. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Gradcu izvršilo ukaz visokega c. kr. trgovinskega ministerstva in da bi rešilo svojo obljubo, je na ta način zakrivilo le popolnoma opravičeno vznemirjenje med slovenskim prebivalstvom. Te neznozne razmere se morajo odstraniti s tem, da upeljejo vsi javni uradi, ki so ustanovljeni za slovensko ljudstvo, na svojih pečatih, napisih in tiskovinah tudi slovenska imena.

Podpisani si usojajo, vprašati visoko skupno ministerstvo: Ali visoka c. kr. vlada pripozna pravico slovenskega ljudstva, da zahteva po načelih narodne enakopravnosti, naj se v vseh onih krajih, kjer prebiva slovenski rod, naredijo vsi uradni napisi, pečati, tiskovine v slovenskem jeziku? Ali je voljna, uresničiti naše pravične zahteve, ker vendar pri tem nima nobenih posebnih stroškov? Posebno, ali je visoka c. kr. vlada voljna, ugoditi večkratnim zahtevam v to poklicanih zastopov ter ukazati, da se v Ptuj in pri Malinedelji pri vseh ondotnih c. kr. uradih naredijo napisi v slovenskem jeziku?

Dunaj, 20. decembra 1898. J. Žičkar, dr. L. Gregorec, Robič in tovariši.

Gornja Radgona. (Takšne Nemce mi ljubimo), kakor je bila grofica Wurmbrand, katero smo pokopali na sveti post. Čeravno so nji bile na stečaj odprte vse prijetnosti zemeljskega življenja, vendar se ni dala preslepiti, marveč si je izvolila tiho samoto na svoji grajščini v Zgornji Radgoni. Ona je ljubila Boga, izpolnjevala je vestno božje zapovedi; molitev in spokorna dela so bila njena najljubša opravila na svetu. Ona je ljubila sv. cerkev, izpolnjevala je natančno cerkvene zapovedi; dokler je bila zdrava, ni nikoli izpustila zapovedane službe božje; v cerkvi, najbližje prednjega altara, je imela svoj sedež, kamor je tudi ob delavnih pogosto zahajala ter celi fari Sv. Petra dajala najlepši vzgled lepega vedenja v cerkvi. Sv. zakramente je navadno prejemale vsak mesec po enkrat, izredno tudi večkrat. Postna postava nji je bila sveta. Ona je ljubila sv. Očeta in sploh vso katoliško duhovščino; za sv. Očeta je dala pogosto sv. mašo služiti in domačih duhovnih pastirjev sploh ni drugače imenovala, kakor ljubi duhovni gospodje. Ko ni mogla več v cerkev priti, dala je v grajski kapeli služiti sv. mašo in si na dom prinašati sv. obhajilo. Ona je o vsakem človeku dobro mislila, mu dobro želela, o njem dobro govorila in, če je bil v potrebi in če je bilo v njeni moči, mu tudi dobro storila. Siromakom je bila usmiljena mati. Obče mnenje je, da je ona bila polna krščanskega duha in najboljša dušica v celi fari. Zato njo je pa tudi ljubilo vse, kar je krščanskega pri Sv. Petru in v Radgoni, in se je udeležilo njenega lepega pogreba. Le tisti so izostali, kateri niso imeli časa in katerim je mrzilo njeno pobožno življenje. Družbena dekleta od Sv. Petra so njo spremljala v beli obleki k zadnjemu počitku. Naj v miru počiva! Takšne Nemce mi ljubimo!

Razne stvari.

Domače.

(Veselo novo leto) želimo svojim naročnikom, dopisovalcem in prijateljem. Upamo, da nam bodo vsi oni, ki so se dosedaj zbirali okoli našega lista, bodisi kot naročniki bodisi kot sodelovalci, ostali tudi v prihodnjem letu zvesti in naklonjeni. Le z vsestransko gmotno in duševno podporo se mora povspeti naš list na oni višek, kojega si zasluži po svojem starem, vzvišenem programu: »Vse za vero, dom, cesarja«. Cenjene čitatelje opozarjamo na današnjo listnico upravnštva.

(Mil. knez in škof) so bili včeraj pri otvoritvi deželnega zbora štajarskega. Že zvečer so se vrnili zopet v svoje bivališče.

(Slovenski mora govoriti.) Deželni zbor štajarski se je včerej otvoril. Natančneje poročilo prinašamo na uvodnem mestu. Tukaj moramo omeniti, da niti namestnik niti deželni glavar pri otvoritvi ni izpregovoril niti jedne slovenske besede. Slovenski deželni poslanci naj odločno zahtevajo, da se pri otvoritvi tudi s teh mest sliši slovenska beseda. Kdor hoče biti namestnik in deželni glavar nemško-slovenski vojvodini štajarski, mora tudi nemški in slovenski znati govoriti. Če ne zna, pa se naj uči!

(Iz Gradca) se nam poroča, da se snuje v prestolnici štajarske dežele slovensko-katoliško delavsko društvo. Čim bolj se graški Nemci bojijo Slovencev, tem večji pogum dobivajo naši rojaki. Tako je prav! Le pogumno naprej.

(Kupujte v Mariboru) le pri slovenskih trgovcih, one reči pa, ki jih ne dobite pri slovenskih, pa le pri onih nemških trgovcih, ki imajo tudi slovenske na-

pise. Kjer ni nobenega slovenskega napisa, tje ne zahajajte!

(Nov list.) V Celju je začel izhajati nov list »Slovenska zadruga«. Namen mu je, povspesovati gospodarstveni razvoj med Slovenci. O listu izpregovorimo v prihodnjem letu svoje mnenje.

(Nedeljski počitek.) Spodnještajarska notarska zbornica je vsled prošnje društva slov. odvetniških in notarskih uradnikov vpeljala po notarskih pisarnah delni nedeljski počitek, in sicer, da ima vsak not. uradnik vsako drugo nedeljo prosto, uradne ure pa so ob nedeljah in praznikih sedaj od 9—11 ure. Želeti bi bilo, da bi se nedeljski počitek tudi po odvetniških pisarnah, posebno pa po trgovinah vpeljal, kajti v posvečevanju praznikov smo pri nas še prav na slabem, tako da nas v tem celo prekašajo — židje.

(Zopet obsojen.) Celjski dr. Stepišchnegg pritožil se je bil zoper sodbo, s kojo je bil radi razgrajanja obsojen na 200 gld. kazni. Vendar je bil zopet spoznan krivim; kazen se mu je pa vsejedno znižala na 70 gld.

(Iz Št. Petra niže Maribora) nam pišejo: Mnogo duhovnega veselja smo doživeli letošnje leto pri Sv. Petru; obhajali smo srebrno sv. mašo vč. g. župnika, kolikor mogoče slovesno: trenutki posebnega duhovnega veselja pa so bili dnevi sv. misijona, ki so nam ga naš dušni pastir oskrbeli iz hvaležnosti do Boga, ker jim je dal dočakati petindvajsetletnico duhovstva, a tudi v zahvalo župljanom, ki so ob tej priliki pokazali svojo udanost dušnemu pastirju. Sv. misijon sta vodila z zgovorno in navdušeno besedo oo. jezuita Doljak in Vrhovec.

(Zavedne občine.) Vsi občinski odbori v župniji Št. Jurij ob Ščavnici so sklenili, prositi za slovensko vseučilišče in nad-sodišče v Ljubljani ter bodo izročili prošnje svojem drž. posl. V. kuriji, g. J. Žičkarju. Slava vrlim občinam! — V svoji seji 26. nov. je občina Bezovica v Črešnjah na državni zbor prosila za slov. nad-sodišče in vseučilišče v Ljubljani, in za slovensko uradovanje pri železnicah in poštah!

(Otročja jeza.) Pri Kapeli blizu Radgone se je pred kratkim nekdo tako jezil čez naš list, da ga je javno raztrgal na majhne koščke. Ali je gospod škodil s to smešno jezo sebi na ugledu, ali pa našemu listu, sodbo o tem prepuščamo svojim čislanim čitateljem.

(Sitno vsiljevanje.) Naša nemško-nacionalna tovarišica »Marburger Zeitung« skoro v vsaki številki govori o našem listu in želi, da bi se mi z njo kregali. Toda čeprav smo dobrosrčni ljudje, vendar dragi tovarišici te uljudnosti ne moremo storiti, ker se z listi, ki so na časnikarskem polju le malega pomena in male važnosti, nečemo baviti. »Marburgerca« nam torej naj oprost, da se ne oziramo na njo v svojem listu. Da pa še nadalje polni svoje predale s poročili o našem listu, ji radovoljno dopuščamo.

(Mesto uslužbenca) je prosto pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Mariboru. Plača 300 gld., aktivitetna nagrada 75 gld. pa uradna obleka. Prošnje se naj vložijo pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Mariboru.

(Iz Vojnika) se nam poroča, da je umrl veren in značajan rodoljub Ant. Jošt, po domače Malejen Tonček. N. v m. p.!

(Na železnicah) se bo od 1. januarja naprej računilo le po kronah in vinarjih. Pri pošiljatih se toraj naj zanaprej vrednost naznani le po novi veljavi.

(Kako je Svederc zadrugo osnoval) je poučna prigodba v letošnjem Mohorjevem koledarju. V tem spisu je župnik P. Bohinjec kaj izvrstno opisal ustanovitev in delovanje kmetijske zadruga v Horjulu na Kranjskem, o kateri piše tudi naš list. Berite jo dvakrat, trikrat vsi, ki se zanimete za kmetijske zadruga, katere edine bodo rešile slovenskega kmeta tujega oderuštva in nasilstva.

podučevati o krščanstvu. Po mnenju Lujevem se bode Hiephova postal kristijan. Dalje pripoveduje Lu, da je vestno izpolnjeval svojo obljubo in vsak večer molil pred podobno nebeske kraljice lepo molitvico, katero se je naučil od Tuana. Pripomnil je tudi, da se hoče dati krstiti, če ne poprej, vsaj takrat ko cesar; kajti, pristavil je še po otročje, tako dolgo nima prave srčnosti za to, dokler nima kot kristijan pričakovati nič drugega, kakor smradljivo ječo in še mnoge druge strašne muke. Vendar pa moli vsak dan in prosi nebesko kraljico, da bi mu sprosila potrebno srčnost, da bi se upal dati krstiti. »To bode Marija gotovo storila«, pravi Tuanova mati; »Le prav ponižno moli in jo prosi za to!«

Tako jim mine jedna ura. Zdaj pa pride Filin z nekaterimi mandarinami in prenese cesarjevo povelje, da se mora Tuan in vsi drugi kristijani takoj izpustiti iz ječe. Nezmereno veselje je zavladovalo po strašni smradni ječi. Posebno sta se veselila Tuanova mati in mladi Lu. Filin jih navdušuje in priganja, naj se hitro pripravijo za odhod iz ječe. Tuanovi materi še prav posebno naroči, naj bode na vsak način pripravljena za odhod iz mesta, ko se bode on z Tuanom in Lujem vrnil do cesarja.

Nato hiti stari Filin z dečkoma v cesarsko palačo. Franc se tam naglo preobleče v svojo dvorsko obleko. Na to ga peljejo pred cesarja, ki ga je s svojimi svetovalci pričakoval. Mladi vladar in njegovi svetovalci so bili zelo vznemirjeni, kajti vse se je potrdilo, kar je izpovedal Franc o zaroti. Pri zaprtih črnoprarnikih so našli pod obleko skrito orožje: pred »Vodnimi vrati« je bilo mnogo sumljivih ladij in čolničev; vojnega ministra pa in drugih merodajnih oseb niso mogli nikjer najti. Ko je Franc s Filinom stopil v sobano, se je ravno sklenilo, da se cesar hoče rešiti z begom, ker se na zvestoto svojih stražnikov ne sme zanašati. Vendar pa se niso mogli zjediniti, kam in po katerem potu naj cesar pobegne iz mesta. Nekateri svetovalci so se tačas, kar sta prišla Tuan in Filin, že odstranili, da bi skrbeli za svojo rešitev.

Hiephova je sprejel Tuana prav prijazno in ga imenoval prvim svojim služabnikom ter mu obesil okoli vratu dragoceno verižico za njegovo zvestoto. »Seveda«, pripomni cesar žalostno »ti moja naklonjenost ne bode dolgo koristila, temveč ti bode znabiti celo na škodo; kajti po nasvetu svojih svetovalcev moram pobegniti iz mesta. Vendar upam, da mi bodeš ostal zvest in me spremljal na begu.«

»Tudi v smrt«, odgovori Franc Tuan. »Pa Velikanstvo, ali nočete s pomočjo treh krščanskih mandarinov, ki sem jih nasvetoval modremu Filinu, vsaj poskusiti, če se še morda da preprečiti zarota?«

»Moji svetovalci niso tega mnenja«, odgovori cesar. »Vaši svetovalci ne poznajo krščanske vere in njene stroge zapovedi, da mora vsak dati cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega«, reče Tuan. Med tem pridrvi poveljnik cesarjeve telesne straže v sobano kriče: »Sel je tukaj! Francozi pridejo!«

Sel vstopi ves zasopihan in naznani, da je prišlo pred izliv reke Hue mogočno brodovje obstoječe iz velikanskih ladij, ki zahteva, da se mu prepusti prost vhod pred mesto in da se mu izroče trdnjave. In poslanec še ni končal, ko se že zasliši gromenje topov. Vse hiti k oknom in posluša. Nihče ni več dvomil nad naznanjeno novico, kajti od vzhoda sem je močno donelo pokanje težkih topov.

»Kaj naj zdaj storim?« reče mladi cesar preplašeno. »Preostane nam le izbirati med črnoprarniki in Francozi! In poveljnik črnoprarnikov se je zarotil, da me umori!«

»In skoraj ravno tako nevarno bi bilo, ako bi se pridružili Francozom«, reče Filin. »Vendar pa nas njihov prihod za zdaj znabiti reši. Mi moramo takoj pozvedeti njihove

zahteve in medtem skrbeti za cesarjevo varnost. Zatorej predlagam, da prevzame krščanski poveljnik Negobin s svojo četo stražo na dvoru, vsi drugi vojaki pa naj zasedejo nasipe.«

Predlog se je sprejel in izvršil. Medtem pa se je gromenje topov vedno bolj in bolj bližalo mestu. Na reki je vse mrgolelo majhnih čolničev z ubežnimi Anamci pred Vodnimi vrati, katera je v naglici zasedel nek krščanski mandarin. Med ubežniki so bili pomešani tudi črnoprarniki; vsi so bili oboroženi in so zahtevali od krščanskega mandarina vhod v mesto. Boj se je bil tudi v trdnjavi. Črnoprarniki, ki so bili navidezno vjeti in v ječo pahnjeni, so namreč slišali topove in so mislili, da se je upor proti cesarju s tem že začel. Zato so pridrvi iz ječe in napadli takoj neka utrjena vrata v znotranji trdnjavi. Pred cesarsko palačo pa so cesarju nezvesti vojaki zahtevali, da se takoj odstavi Hiephoa, ki je med tem popolnoma obupan s svojimi ženami pobegnil v notranji del svoje palače. »Edina rešitev je še mogoča, ako Francozi zasedejo trdnjavo«, reče okoli stoječim. Pa kdo naj naznani to mandarinu pri Vodnih vratih, ker je vse polno puntarjev? »Jaz hočem poskusiti to z božjo pomočjo«, reče Franc Tuan in se takoj odpravi na nevarno pot,

11. Izročitev.

Tuan hiti s cesarjevim poveljem čez vrtove, čez zidovje in plotove proti »Vodnim vratom«. Divji hrup se je razlegal od palače, pa še večji je bil pri »Vratih«. Tuan malo postoji in posluša. »Da bi Negobin še vsaj pol ure mogel braniti cesarja«, pravi sam pri sebi. »Zdaj moram napraviti ovinek, ker pri prihodnjih vratih ne bode mogoče skoz gnečo priti«. Zato se obrne na drugo stran, kjer pride do enega izmed vodotokov, ki so napeljeni po vrtu. Tam se vsede v čolniček in z vsemi močmi vesla proti reki. A ko pride do mesta, kjer je trdnjavo zidovje v mogočnem oboku slo preko vodotoka, vidi, da mu težko, železno omrežje zapira nadaljno pot. Franc ne premišljuje dolgo. Naglo sleče zgornje obleko, spleza na omrežje in se med zgornji redkejšimi železnimi sibkami potegne na drugo stran ter skoči v vodotok. Popolnoma upehan priplava vendar srečno zopet na obrežje.

A zdaj je še imel dobre četrte ure do Vodnih vrat. Dasi čisto utrujen, nadaljuje vendar takoj svojo pot. Pa komaj stori kakih sto korakov, mu pridrvi nasproti divja pijana druhal. Franc jo spozna in obledi. Bili so namreč roparji, ki so bili poprej z njim v isti ječi, in katere so osvobodili črnoprarniki. Ti roparji so se napili riževega žganja, ki je njihovo divjo krvoločnost še pomnožilo, in zdaj so drvili proti cesarjevi palači, da bi tam ropali in morili. Franc se ves v strahu stisne k zidu, da bi divja druhal šla mimo njega. A komaj ga prvi divjak zapazi, potegne svoj meč in Franc pade ob tla ves krvav in težko ranjen.

Drug razbojnik, še mlad mož, ki ni pil pogubonosnega žganja kakor njegovi tovariši, vidi to grozovitost. Naglo skoči pred morilca, ki je že drugič zamahnil, in odvrne smrten udarec s svojo rako od ubogega Franca. »Grozovitnež! Ti hočeš angelja umoriti!« zakliče svojemu krvoločnemu tovarišu, ki v svoji pijanosti lomasti naprej, rjoveč s pijano druhaljo.

»Ubogi otrok!« pravi mladi ropar, ko briše Tuanu kri iz težkoranjenega čela. »Ta deček bode pač kmalo šel k svojemu dobremu Bogu, o katerem mi je tako krasno pripovedoval. A glej, Tuan odpira oči! Ali me še poznaš, Tuan?«

»Da, da, dragi Li; angelj varuh te je pripeljal še o pravem času. Nesi me hitro k Vodnim vratom. Tje moram prinesiti važno povelje, od katerega je odvisno življenje našega cesarja.«

»Pusti cesarja, Tuan! Tvoje življenje hočem rešiti, ako bode mogoče«, odgovori

ropar in skuša močno krvavečo rano Tuanu obvezati. A Tuan ga tako dolgo prosi, da ga konečno res naglo nese k Vodnim vratom.

Ravno o pravem času je še dospel tje. S silo se je polastil krščanski mandarin Minam teh vrat in jih branil proti napadu črnoprarnikov od zunaj in znotraj. Zdaj so bila vrata popolnoma v njegovi oblasti; kajti črnoprarniki, ki so jih napadali od zunaj, so se umaknili pred francozko ladijo, ki se je približevala trdnjavi, uporniki pa, ki so bili v trdnjavi, so z vso močjo začeli napadati cesarsko palačo. Minam je hotel vrata braniti proti Francozom do zadnjega vzdihljaja, da se veselil se je, da bode mogel pokazati svetu, da kristijani niso izdajice. »Ravno tako hlabro kakor proti upornikom, se hočemo bojevati tudi proti Francozom, dasi ravno so kristijani!« Tako je navduševal svoje vojake. On je bil prvi na nasipu, ter nastavljal slabe anamske topove proti francozki ladiji, ki se je ustavila vratom nasproti. Na francozko zahtevo vrata odpreti, je odgovoril s strelom. Seveda je krogla brezvspešno odskočila od okovane ladije, nasprotno pa so francozke ladije napravile ogromno škodo v zidovju mestnega nasipa. Nespretni anamski vojaki se hočejo prestrašeni umakniti. Pa Minam jim stopi z mečem nasproti in pravi: »Kdor zbeži, tega pobijem jaz; in če bi jaz bežal, storite z menoj ravno tako. Pogum, vojaki, pogum! Če tudi naše krogle okovani ladiji ne morejo nič škodovati, vendar ne bodo tako brezvspešne, ko kode začel sovražnik stopati na suho.«

In res bi bil Minam še zadrževal s svojim pogumom Francoze nekaj ur in tako nevedoma pripomogel upornikom, da bi se bili brez skrbi polastili palače in umorili cesarja, ako bi ne bil prišel Tuan s cesarskim poveljem. Vojak naznani pogumnemu poveljniku, da je prišel cesarjev poslanec s posebnim poveljem. Minam mu gre takoj nasproti in najde Tuana popolnoma onemoglega v rokah spreobrnjenega roparja. Franc odpre svoje oči in reče: »Hvala Bogu, to je Minam! Cesar vam zapove, da takoj pustite Francoze v mesto. Tukaj je njegov prstan v potrdilo, da me je poslal.«

Minam se prestraši in reče: »Nesi svoje povelje k prihodnjim vratom, kjer stoji paganski mandarin! Jaz bi povelja ne izpolnil rad, ker bi se potem vedno reklo, da je krščanski mandarin spustil sovražnike v mesto.«

»Pa cesar Vam to zapove! Jaz dvomim, da še bodem živ prišel do prihodnjih vrat in med tem se bodo prekucali že najbrž polastili cesarske palače. Krščanski vojak pa kaže svojo zvestoto mnogo bolj s pokorščino kakor s smrtjo, ako mora pri tem tudi svojo čast žrtvovati. Mislite si Jezusovo ponižnost in sramoto njegovega križa, s katerim nas je odrešil!«

Minam si obriše solze iz oči in reče: »Božja volja se naj zgodi!« Pri teh besedah skoči zopet na nasip in da z belo zastavo znamenje, da se hoče udati. Strel takoj preneha in francozki vojaki začnejo stopati na suho. Med tem ko se vrata odpirajo, pošlje Minam oddelek svojih vojakov z jednim častnikom, da bi pred palačo upornike napadel od zadej. Vsa vrata so bila odprta, anamski vojaki so povsod zapustili svoje prostore že pri prvem strelu sovražnih topov, le Minam je še s svojimi kristijani branil Vodna vrata, dokler jih na izrečno povelje cesarjevo ni moral odpreti.

Minam sprejme med tem francozkega poveljnika in mu naznani, da je cesar zapovedal vrata odpreti, ker je v veliki nevarnosti. Francozki častnik je nato pripravljen v zvezi z zvestimi Anamci braniti cesarja in zadušiti upor. Oddelek francozkih vojakov zasede torej vrata, drugi pa naglo odidejo pred palačo, kamor pridejo ravno v trenutku, ko so si črnoprarniki priborili stranski vhod, skoz katerega so ravno hoteli s krikom in vriskom prodreti v palačo. Pa nekaj na-

glin strelav iz francoskih pušek razkropi v trenutku vriskajoče roparje in reši cesarja.

Ko Filin naznani cesarju, ki je bil ves bled od strahu in je vsak trenutek pričakoval smrt, da je rešen, zakliče cesar: »Zato se moram zahvaliti kristijanom!« Na to imenuje Negobina za svojega vojnega ministra (mandarina).

»Negobin je pred palačo pade!«, pravi Filin, »in tudi Tuan, ki je pripeljal Francoze, je bojda težko ranjen.«

»Negobina torej ne morem več poplačati«, pravi cesar žalosten. »A Tuana mi takoj pripeljite sem! Kakor svojemu bratu, mu hočem streči.«

12. Konec.

Francoski admiral Courbet je brez posebnih težav došel s svojim brodom do mesta. Tam so ga sprejeli pri vodnih vratih francoski vojaki, katere je Minam na cesarjevo povelje spustil v mesto. Ako bi Hiephovo prestala prekucija ne bila prisilila Francozov spustiti v mesto, bi si bilo francosko brodom v kratkem tudi priborilo vhod.

Hiephova je moral zdaj sprejeti vse pogoje, ki so mu jih stavili Francozi. Priznati je moral vrhovno oblast in varstvo Francije ter prepustiti trdnjavo Francozom. Anamski vojaki so morali oditi iz mesta in le majhno telesno stražo, kateri je imenoval za poveljnika kristijana Minama, si je cesar še smel obdržati. Francozi so v malo dneh močno utrdili trdnjavo. Tako je bil cesar pravzaprav le jetnik svojih evropskih varuhov, ki so mu rešili krono in življenje. Po dolgem poganjanju je konečno podpisal pogodbo dne 25. avgusta 1883. Ko je podpisal svoje ime, reče polglasno: »To je najbrž moja smrtna obsodba. Moji mandarin mi ne bodo nikdar odpustili, da sem za svojo krono Francozom prodal neodvisnost anamskega cesarstva.« In cesar je imel prav.

Zvečer tega velepomembnega dneva v zgodovini anamski je šel o. Hoang z mladimi zdravnikom francoske posadke proti cesarski palači.

»Danes ste gotovo veseli, častiti oče«, pravi zdravnik misijonarju. »Krščanske občine so se zdaj pod francoskim varstvom. Krščansko vera se bode zdaj mogla naglo razširati in v kratkih letih bode Anam krščansko kraljestvo.«

»Dal Bog, da bi bilo tako, kakor pravite«, odvrne misijonar. »Vendar pa se bojim, da bode današnji dan povzročil novo strašno preganjanje, ki bode pokončalo najbolj cvetoče krščanske občine.«

»Ali nezaupate Hiephovi?« vpraša zdravnik. »Cesar nima nobene moči več v državi, odkar je prodal neodvisnost anamskega cesarstva Francozom, katere Anamci srtno sovražijo.«

»Naše zmagosno orožje mu bode dalo moč in bode varovalo kristjane«, reče zdravnik dalje.

»V tem mestu in v drugih, katera ste zasedli, vam bode že mogoče varovati kristjane. Pa kdo bode varoval kristjane, ki živijo v sredini dežele med pagani, kateri so v zvezi s črnoprarniki? Vi ne morete cele dežele zasesti! In kaj pa potem, ako vas vaša vlada domov pokliče, kakor se je zgodilo pred 10. leti v Tongkingu, kjer vam je pri odhodu svetilo 80 gorečih krščanskih vasi in kjer je malo dni za vami prelilo 10.000 kristijanov svojo kri?«

»Namen francoske vlade ni tukaj razširati krščanstva, katero doma neusmiljeno zatira. Vladi se gre tukaj za politično moč in pogubno bogastvo!«

Mladi zdravnik obmolkne, ker o. Hoang je govoril golo resnico. Čez nekaj časa nadaljuje misijonar: »Dragi moj, ne smejte mi zameriti, da sem o francoski politiki odkritosrčno povedal resnico. Srce mi krvavi. Ako bi se Francozi zdaj ne bili začeli vtikati v anamske razmere, bi se bilo krščanstvo krasno razvijalo, če bi ga bili tudi cesarji preganjali. Zdaj pa je napredek mnogo let zadržan, in

jaz bi obupal nad vspehi našega dela, ako bi me ne tolažile in navduševale čisto druge reči, kakor je francosko varstvo.«

»In kaj vam daje to tolažbo?« vpraša zdravnik. Čednost in junaštvo naših kristijanov je še moj up, ker tu čednost iz srčnosti kliče božjo milost iz nebes na to deželo mučenikov. Deček, ki ga hočeva obiskati in o katerem sem vam pravil, mi je v resnici zastava prihodnje zmage.«

Zdaj stopita v palačo, kjer ju peljejo takoj k bolnemu Tuanu, ki je že tri tedne ležal v prostorni in dragoceni sobani. Cesar sam ga je hotel imeti tukaj v svojem obližju, kjer so ga morali zdraviti najboljši zdravniki anamski in francoski. Tri tedne je Tuan ležal tukaj v omotici. Napadla ga je vročinska bolezen zaradi rane na čelu. Nikogar ni spoznal, tudi svoje matere ne, ki je bila vedno ob postelji svojega dobrega otroka. V svoji omotici je vedno sanjaril. Pridigoval je na ves glas o krščanski veri, razlagal je katekizem, priporočal se angelju varuhu in Mariji in mnogokrat v sanjah izlil svojo ljubezen do križanega Zveličarja. V sanjah je blodil, da stoji pred paganskim sodnikom in srčno je pred njim spoznal svojo vero, pripravljen za njo dati svoje življenje in svojo kri. Po cele ure sta poslušala te govore stari Filin in mladi Tuanov prijatelj Lu, da celo cesar v sosedni sobi. In Filin je priznal, da so besede Tuanove, ki jih je govoril v omotici, napravile nanj večji utis in ga bolj prepričale, da je krščanska vera prava, kakor vse druge knjige in dokazi. Zato se je pa tudi začel pripravljati za Lujem na sv. krst. Tudi nekdanji razbojnik Li, katerega je Tuan spreobrnil v ječi in ki je bil zdaj služabnik pri Filinu, je poslušal krščanske resnice.

Današnji dan zjutraj (25. avg.) je Tuana zapustila omotica. A bil je še zelo slab. Mati ga je tolažila, da bode kmalu zopet zdrav. Pa deček odkima z glavo rekoč: »Draga mati, pač ne več! Mene čaka krona nebeska, jaz moram iti s tega sveta in tudi ti, draga mati, prideš kmalo za menoj.«

»Kakor je božja volja!« odgovori mati. »Ako ti je krona res že pripravljena, potem sem vesela.«

Čez nekaj časa prosi bolnik za o. Hoanga. Pri njem opravi natančno spoved z velikim kesom. Potem prosi duhovnika, da bi mu drugo jutro prinesel ljubega Zveličarja kot prvo sv. obhajilo in zadnjo popotnico, ako je vreden. Misijonar mu rad izpolni to prošnjo in ga mu obljubi, da bode zvečer zopet prišel in ga z molitvijo pripravil na prihod Zveličarjev. Nadalje mu naznani, da se Filin, Lu in poprejšnji razbojnik Li skrbno pripravljajo na sv. krst. Tuan pri tej novici popolnoma spremenjen od srčnega veselja izrazi svojo željo, da bi še rad videl te tri spreobrnjenice.

Čez malo časa vstopijo k njegovi postelji. Ponudi jim vesel roko in jih blagruje, ker so poslušali glas milosti božje in mu sledili. In proti Luju obrnjen reče:

»Glej, nebeska kraljica je tebi in tudi tvojemu staremu strijcu, cesar se nisi nadejal, izprosila milost spreobrnjenja. Imej njeno podobo vedno v časti. Ko bodeva jaz in mati umrla, se dobiš ta-le križ mladega in srčnega mučenika, Dominika, mojega sorodnika. Jaz mislim, da še bodeš potreboval ta križ, ker anamskim kristijanom se bližajo krvavi dnovi.«

Pri teh besedah prime sv. križ, ga poljubi in da tudi drugim poljubiti. Vseh oči so se rosile. Nato napravi o. Hoang bolniku še posebno veselje, ko ga vpraša, ali bi želel, da bi njegovi trije spreobrnjeni in zadosti podučeni znanci v sobi pred njim prejeli zakrament sv. krsta. Nič ni Tuan bolj želel, kakor iz Luja napraviti kristijana, in zdaj je prišel trenutek, ko se mu ima izpolniti njegova srčna in sveta želja. Zato pravi: »Le kmalo se naj zgodi, potem rad umrjem!« Na to sklenejo, še tisti večer podeliti sv. krst, pri katerem naj bode francoski zdravnik boter krščencem.

Ko je solnce zahajalo, stopi torej o. Hoang z zdravnikom v sobo, kjer se je imel deliti sv. krst. Vse je bilo krasno pripravljeno. Bolniku nasproti je stal majhen oltar, in na njem med gorečimi svečami podoba Matere Božje, katero je Tuan podaril Luju in pred katero je Lu tako pogosto molil in si prosil milosti spreobrnjenja. Pred podobo so klečali krščenci v belih oblačilih. Tuan jim da imena. Filina imenuje Simeona, poprejšnjemu razbojniku Luju da ime Dismas, ker ustno izročilo imenuje tako desnega razbojnika. Lu pa je dobil ime Dominik od Tuanovega sorodnika, ki je v mladosti prelil srčno kri za Jezusa. O. Hoang še krščence ogovori v krasnih, navduševalnih besedah. Potem se odpovejo hudemu duhu in spoznajo vero v presv. Trojico ter obljubijo zvestobo sv. križu do konca, na kar jih umije krstna voda vseh grehov ter očisti pred Bogom. Kot otroci hudega duha so še poklekoli pred altar — in zdaj so vstali kot otroci božji in dediči nebeskega kraljevstva. Vsi pričujoči so bili ginjeni in zdravnik, ki je bil boter in ki že mnogo let ni izpolnjeval več dolžnosti sv. vere, zapusti sobo s trdnim sklepom, z Bogom se spraviti in svojo vest očistiti, kar je v naslednjih dneh tudi izpolnil.

Pa tudi cesar je bil globoko ganjen. Opazoval je namreč celi obred iz bližnje sobe. Milost božja je tudi njega klicala in dolgo je omahoval, ali bi ji sledil ali ne. Konečno zakrke svoje srce pred milostjo božjo, ker je mislil, da zgubi takoj krono in življenje, ako postane kristijan. In zato se je bal. Vendar pa še hoče enkrat videti srčnega Tuana, ki je napravil na njega tak velik utis. Zato pride v prihodnji noči tiho v bolnikovo sobo in namigne materi, da se odstrani. Nato se vsede zraven spečega bolnika. Dolgo gleda v bled in mirno smehljajoč se obraz. Ko se deček prebudi, hoče cesar molče oditi. A Franc ga spozna in ker mu cesar spregovori nekatere prijazne besede, se mu zahvali za to prijaznost in reče nato z veseljem in spremenjenim obrazom:

»Jaz sem dokončal svojo pot na zemlji. Meni se bliža večna krona, katero je obljubil Jezus Kristus, moj Gospod in Zveličar, vsem, ki v njega verujejo in mu služijo«. Potem pa resno pristavi: »O cesar in vladar! Poslušajte tudi vi glas Jezusa Kristusa, ki vas kliče, da ne zgubite ob enem (pozemeljske) posvetne in nebeske krone!«

Te besede so vznemirile cesarja, ki se govori nekatere nerazumljive besede in odide. Tuan žalosten gleda za njim in reče materi: »O ubogi človek, kaj mu bode pomagala cesarska krona anamska, ako zgubi nebesko?«

Ostalo noč prespi Tuan mirno. Zjutraj ga mati zbudi in moli z njim. Potem mu prinese o. Hoang božjega Zveličarja, katerega spremljajo novokrščenci. Z ginljivo pobožnostjo prejme bolnik zadnjo popotnico. Pozneje je le malo več govoril, ker se je pogovarjal le z nebeskim gostom, ki je prišel v njegovo srce. In tri dni pozneje je mirno v Gospodu zaspal brez smrtnega boja, pobožni, srčni in junaški krščanski mladenič. Položili so ga k zadnjemu počitku na vrtu zraven njegovega očeta, kjer se njima je čez leto dni pridružila tudi modra in čednostna krščanska mati in žena. Priprosti križ krasi njihove grobove, ki se ne da primerjati krasnemu spomeniku, ki se vzdiguje nad grobom grozovitega Tidika. A ti, ki počivajo pod priprostim križem, nosijo zdaj krone, medtem ko se o Tidiku more le še reči, da j'jo je imel.

Smešničar.

Potovalni učitelj je prednašal v nekem slovenskem kraju, kakega pomena je streljanje proti toči. Rekel je, da toče ne bo več, ako bo kmet in vinogradnik le o pravem času začel streljati v nevarne megle. Stari kmet, ki je poslušal učitelja, reče: »Hm, hm, tako se je ljubemu Bogu izvila sedaj zadnja šiba iz rok.«

(Pri Sv. Jerneju pri Konjicah) obhaja se ob ogromni vdeležbi vernega ljudstva za sklep jubilejnega leta in začetek novega leta, kot zadnjega v tem stoletju, prvokrat sv. misijon pod vodstvom č. gg. od sv. Jožefa pri Celju. Gotovo ostane vsem udeležencem ta slovesnost v vedno veselem spominu za čas in večnost.

(Č. g. Jožef Zagajsek), župnik na Muti pri Marenbergu prebiva sedaj v deželni bolnici v Gradcu, kamor si je prišel zdravja iskat. Na dan sv. Štefana je bil svetimi zakramenti spreviden. Svoje duhovne brate prosi za memento pri sveti maši.

(Slovanska čitalnica v Mariboru) priredi dne 31. dec. Silvestrov večer s sledečim vspešnim: 1. Gledališka predstava. 2. Petje. 3. Šaljiva pošta. O polnoči nagovor predsednikov. Gostje dobrodošli! K obilni udeležbi vabi odbor.

(C. kr. okrajno glavarstvo v Brezicah) je imelo 4. oktobra t. l. v Kozjem svoj opravični dan. Imel sem v pisarni okr. zastopa opravke ter zapazil, da so vsa povabila, videl sem jih do 20, edino le v blaženi nemščini pisana; povabljeni so bili seveda sami Slovenci, ker v celnem kozjanskem okraju sploh ne najdeš niti enega pristnega Nemca, le uradniki so večidel Nemci ali posilincei, kakor tudi biriči in zasebni uradniki.

(Porotniške obravnave) se bodo v bodočem letu vršile pri okrožnem sodišču v Mariboru dne 13. marca, 12. junija, 11. septembra, 20. novembra, v Celju pa 13. februarja, 1. maja, 4. septembra in 20. novembra.

(Desetletnica.) Na nedolžnih otrocih dan zbrala se je na Strmecu pri Velikim nedelji v hiši dobrih starišev Moravčevih odlična družba, da ž njo s hvaležnim veseljem preč. gg. dr. Medved, Fr. Moravec in Jan Vreže desetletnico svojega duhovništva obhajajo. Že poleti se je v ta namen postavila ravno tam prelepa kapelica sv. družine.

(Žalosten Bjožič.) Božični dan vozili so se nekateri št. Jakobski župljani v Maribor, da k zadnjemu počitku spremijo svojega vrlega sosedu Centnerja. V petek hodil je na Ptujsko goro s svojim solovcem iz Stopre, nemudoma ju dohiti voz s kamenjem obložen, kojemu se je zavor odtrgal, ter treščil oba ob tla, da eden brž umrje, drugi pa kmalu na to.

(V Št. Ilju v Slov. gor.) se je državna cesta zopet dala v promet. Meseca junija zasul jo je plaz.

(Umrli je) v Mariboru mnogoletni sluga rajnega škofa Peter Kojc po dolgi, mučni bolezni.

Društvene.

(Bralno društvo pri Sv. Barbari niže Maribora) priredi na novega leta dan 1899 popoldan po večernicah v šoli letno zborovanje s sledečim vspešnim: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Poročilo tajnika, knjižničarja in blagajnika. 3. Vplačevanje udnine in vsprejem novih udov. 4. Volitev novega odbora. 5. Določitev števila in kakovosti časopisov. 6. Razni predlogi in nasveti glede delovanja društvenega v novem letu. Pridite v prav obilnem številu, komur je kaj mar in mu srce bije za besedo materino. Udnina se je znižala na 1 krono; kar se vplača več, se pa vsprejme z vso hvaležnostjo. Po zborovanju bo predaval potovalni sadjarski in vinarški učitelj g. J. Belé iz Maribora o teh strokah.

(Kapelskemu bralnemu društvu) je daroval umirovljeni profesor g. J. Žitek zabojček knjig poučne in zabavne vsebine, v slov. deloma v hrvaškem jeziku spisanih. Tudi že drugokrat je darovala zasebnica v Varaždinu, gospodična Franciška Kramberger 22 knjig večinoma Mohorskih. Obema blagima darovateljema izreka iskreno zahvalo odbor.

(Narodna čitalnica v Ptujci) priredi na Silvestrov večer gledališko igro: »Štempihar mlajši«. Po predstavi prosta za-

bava, tamburanje in petje. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Iz drugih krajev.

(Umrli je) dne 24. dec. na Dunaju grofica Thun, žena sedanjega ministerskega predsednika. Rodom je bila kneginja Schwarzenberg. Imela je pobožno in usmiljeno srce. Bila je zavedna Čehinja, in to neki ni bilo za našo politiko malovažnega pomena. Večni mir pokojnici.

(Novo časnikarsko podjetje v Rusiji.) Z novim letom bo začel v prestolnem mestu ruskem, v Petrogradu, izhajati nov časopis za Sibirijo, z imenom »Svjataje«. Tiskal se bo dvakrat na dan v Petrogradu, in vsebina se bo potem brzojavila v sibirski mesta Omusk, Tomsk, Irkutsk in Krasnojarsk, kjer bo se ves list zopet nastavljal ter razposlal po prostrani hladni Sibiriji. Stroški za to podjetje so preračunjeni na 2½ milijona rubljev, toda podjetniki upajo dobiti 60.000 predplačnikov na list, koji bo stal na leto samo 13 rubljev.

(Lastno mater ustrelil.) Dne 13. t. m. proti 9. uri zvečer se je 11-letni Tomaž Cerkvenik, sin župana v Gornjem Vremu na Kranjskem, v kuhinji igral z nabasano puško. Puška se je sprožila in strel je zadal mater dečkovo v levo koleno tako nesrečno, da je ubožica ob 6. uri zjutraj umrla vsled dobljene rane. Mož je bil o času nesreče odsoten.

(Otroka ustrelil.) Huda nesreča se je zgodila dne 5. decembra pri Štefanu v Važenbergu na Koroškem. Domači sin je čistil staro puško, ne da bi pogledal, da je puška nabasana. Pri mizi je sedel tudi 2leten otrok. Ko je sin za nekoliko časa stopil iz sobe, pride hlapec v izbo in prime za puško. V tem se je puška sprožila in je zadela omenjenega otroka tako nesrečno v prsi, da je takoj obležal mrtev. Pri takih stvarih treba je vedno največje previdnosti.

(Očeta je ustrelil) 11. dec. 18letni posestnikov sin Jan Mihelčič iz Zabukovja na Kranjskem. Poskušal je puško z lova vrnivšega se lovca, ki je s svojim tovarišem pil v Mihelčičevi gostilni, ter vstrelil v hrbet svojega očeta, ki je stal pri mizi. Mihelčič st. je umrl za rano že naslednji dan.

(»Der Süden«.) Edini časopis za politične, kulturne in gospodarske koristi Hrvatov in Slovencev v nemškem jeziku, izhajajoč na Dunaju, izvršil je prvo dobo svojega razvitka. Akoravno je bil časopis »Der Süden« ustanovljen v najgorši dobi, pridobil si je tekom pol leta vendar mnogo prijateljev, ne samo mej Hrvat in Slovenci, temveč tudi med drugim slovanskim svetom. Da, celo med Nemci je našel naročnikov, najboljši dokaz, kako potreben da je bil ta list, ki so ga ustanovili odlični slovenski in hrvaški zastopniki v državnem zboru. Ta časopis, ki je izhajal s kraja po dvakrat na mesec, začel je od začetka novembra izhajati po trikrat na mesec, ne da bi se bila starim naročnikom naročnina povišala. Od mnogih strani dohajajo vesti, da bi list skoro postal tednik. To bode pa le takrat mogoče, ko nam bode za tedensko izdavanje dovolj naročnikov. Vže s tem, da list izhaja trikrat na mesec, so stroški večji, nego naročnina. Zato prosimo slovenske in hrvaške rodoljube, katerim je na tem ležeče, da more ta list dosežati svoje svrhe, da se nanj naročavajo, naročevanje lista čitalnicam, gostilnicam, kavarnam in domoljubnim zavodom priporočujemo. Velike važnosti za list so tudi oglasi (inserati) posebno za one trdke in pojedince, koji trgovinskih in družih zvez izven slovenskih in hrvaških dežela žele. Uredništvo in upravnništvo lista »Der Süden« nahaja se na Dunaju I. Plankengasse 4. Celoletna naročnina znaša 3 gld., poluletna 1 gld. 65 kr.

(Lepo besedičenje.) Znano je, da so Kitajci v izrazih jako dvorljivi, ako govorijo ali pišejo o sebam, ki so starejše ali pa bolj čislane. Ako piše mlajši brat starejšemu, mora začeti tako-le: »Da bi bil de-

ležen vseh blagoslovov človeškega življenja, to je najskrenejša želja tvojega neumnega mlajšega brata«. Naslov se mora glasiti: »Mojemu visokemu, blagohotnemu starejšemu bratu, ki je na lestvici častij dosegel najvišji klin«. Pismo se sklene: »Podpisani, Tvoja najpokornejša opica, vzdiguje svoje roke prosi k Tvoji visokosti, da se poniža in se približa ob priložnosti bednim razvalinam moje kočice«.

(Mladi španjski kralj Alfonzo) se mora učiti tudi vojaške službe. Sestavila se mu je v ta namen iz samih plemenitih dečkov, kojih stariši živijo na dvoru, kompanija, kateri mladi kralj zapoveduje in s katero se vežba. Ker pa še sam tudi vsega ne ve, stoji mu ob strani vojaški učitelj, kateri mu takoj pomaga v vsaki zadregi.

(Cerkev se je podrla.) Strašna nesreča se je dogodila v cerkvi v Sewirnu okraja Kostroma. Ravno med božjo službo se je podrl del cerkvenega oboka, kar je povzročilo neopisen strah. Vse je drlo proti izhodu. Padlo kamenje je ubilo osem oseb, ranilo pa dvajset, med katerimi jih je osem težko ranjenih. Vrh tega je poškodovanih osem gospej vsled gneče na izhodu.

(Čudna reklama.) V Ameriki je neki mlad trgovec obesil nad svojo prodajalnico tablo z naslednjim nadpisom: »Do sedaj sem mogel prodajati dobro blago po tako nizki ceni samo zato, ker nisem bil oženjen ter mi ni bilo treba trošiti za ženo in otroke. Smatram za svojo dolžnost, da obvestim občinstvo, da to v bodoče ne bode več tako, ker se nameravam oženiti. Vsled tega opozarjam občinstvo, naj si nakupi pri meni blaga še sedaj, ko še nisem oženjen.«

(Dolžina železnic v Evropi.) Vse železnice skupaj so 1. januarja 1898. bile dolge 263 145 kilometrov. Od teh imajo Nemčija 48 116 kilometrov, Francoska 41 342; Rusija 40 262; Anglija 34 445; Avstro-Ogerska 33 668; Italija 15 643; Španjska 12 916; Švedska 10 169; Belgija 5 904; Holandska 3 129; Rumunija 2 880; Danska 2 543; Portugal 2 358; Norveška 1 938; Grška 952; Švica 3 646; Turčija 2 554; Srbija 570. Ostalih 110 kilometrov odpada na Malto in drugo manje otočje.

(Lakota na Ruskem.) V pokrajini nagonski, permski, simbirski, saratovski in ufski je tudi letos beda silna. Da se odvrne huda lakota, bo morala vlada vsaj 5.600.000 stotov žita poslati v te kraje samo za ljudi, ne glede na krmo, ki jo potrebuje živina. Za setev bode treba vse dobiti od drugod. Da konji ne poginejo, je sklenila vlada, da jih preživi v velikih državnih hlevih do začetka poljskih del.

(Morilec cesaričin) Luigi Luccheni sedi sedaj v temnici. Težka ječa mu je neki vendar že nekoliko omehčala srce. Jetničar, ki mu prinaša pičlo hrano, pripoveduje, da so videti sledovi solz na njegovem obrazu. Toda kadar je jetničar pri njem, se vede možko in noče kazati nobene žalosti.

(Beda po velikih mestih.) Dne 13. decembra so našli na Dunaju 56letno postrežnico Terezijo Šavdi in njeno 13letno hčerko Henrijeto, ki sta vsled glada že skoraj popolnoma oslabei. Tudi v velikih mestih je mnogo bede in siromašćine.

(»Dom in Svet«.) je edini slovenski ilustriran list. Ker je v dobrem duhu pisan, da ga ni treba skrivati skrbnim starišem pred svojimi otroki, priporočamo ga še posebno slovenskim družinam. Po naših salonih se najdejo pač nemški ilustrirani listi, tudi jako dvomljive vrednosti, a »Dom in Svet« iščeš zastoj. Ne sramujmo se slovenskih knjig po salonih!

(Veselo naznanilo.) Ljubljanski škof dr. Jeglič naznanja v zadnjem pastirskem listu, da namerava ustanoviti katoliški gimnazij. Stroški bodo znašali pol milijona. Polovico denarja ima že škof v rokah; da se nabere tudi druga polovica, obrača se z iskreno prošnjo do svojih vernikov. Ker bodo gimnazij smeli obiskovati ne samo gojenci

dijaškega semenišča, ampak tudi dijaki, ki se mislijo posvetiti kakemu posvetnemu stanu, bo gimnazij postal velikega pomena za bodočnost Slovencev.

(Nemški cesar) Viljem je prosil, kakor poročajo berlinski časniki, našega cesarja, naj mu posodi 12 milijonov mark. to je po našem okoli 7 milijonov goldinarjev. V zadnjem času se je veliko pisalo o nekem pismu, ki jo je postal nemški cesar našemu presvitemu vladarju. V tem pismu je ravno nemški cesar prosil posojila.

(Sejmi.) Dne 31. dec. v Poljčanah, v Brežicah. Dne 2. januarja v St. Juriju na južni žel., v Bučah in na Brenski gori, v Mariboru (levi breg). Dne 3. jan. v Radgoni. Dne 4. v Lučah in Imenem. Dne 5. jan. v Turniščah.

Loterijne številke.

Gradec 24. dec. 1898: 53, 84, 45, 55, 39
Dunaj : 3, 1, 55, 37, 83

Žitne cene.

Ime mesta (za 100 kil)	Pšenica		Rž		Jčmen		Oves		Koruz		Proso		Ajdina	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
V Celju . . .	10	25	7	30	7	50	6	40	7	58	10	—	8	53
V Celovcu .	10	25	9	43	9	—	7	17	6	96	—	—	—	—
Na Dunaju	9	58	8	60	9	25	6	25	5	15	—	—	—	—
V Gradcu .	10	90	9	—	7	50	7	50	6	40	6	80	9	—
V Ljubljani	11	41	9	—	8	—	6	70	7	—	—	—	—	—
Na Ptuj . .	9	—	7	50	6	50	6	50	6	40	7	50	7	—
V Mariboru (za 100 kil)	9	80	7	90	6	90	6	20	6	—	6	40	7	40

Listnica upravnistva.

P. n. naročnikom „Slov. Gospodarja!“ Da pri obilnem številu naročnikov in pri večkratnih enakih imenih ne bo pomot, naj stari naročniki zapišejo, kadar pošljejo naročnino, vsikdar številko adresnega ovitka, novi pa pristavijo besedi: **nov naročnik**. Ako med letom lista ne dobiš pravočasno, ne huduj se nad upravnistvom, ki vsikdar razpošilja list vsem naročnikom. Potrpi nekoliko dnij; morebiti je bil list zaplenjen in potoval v koš, ali si vsled zanikarnosti na poštah ogleduje tuje kraje. Ga za par dnij ni, vzemi četrt pole navadnega papirja, zapiši nanj: **Številke** ... „Slov. Gospodarja“ nisem prejel. Potem naslov. List pregani dvakrat, pa zapiši na zunanji strani: **reklamacija**, spodaj pa naslov: **Upravnistvo „Slov. Gospodarja“** v Mariboru in daj na pošto brez marke. Reklamacija ne stane nič. Ostani listu zvest in plačaj, da ti je list cenejši, celo naročnino naenkrat, če le mogoče o novem letu za celo leto naprej. Pridobi kakega novega naročnika, vsak vsaj enega, pa nas bo za polovico več. Le ako je mnogo naročnikov, ima list moč in veljavo, pa vžene nasprotnike v kozji rog. Sicer pa želi vsem p. n. naročnikom „Slov. Gospodarja“ vesele božične praznike in srečno novo leto upravn. „Slov. Gosp.“ —

Druga poboljšana izdaja!

Izšla je nova knjiga v
tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Obravnava proti anarhistu

Luigi Luccheni-ju,

morilecu Nj. Vel. avstr. cesar., kraljice ogrske, Elizabete.

— Popis življenja blage vladarice in groznega umora —

Knjižica velja 20 kr., s pošto 22 kr.; naročila sprejema in odpošilja: **Vodstvo tiskarne sv. Cirila v Mariboru.**

Pri naročilu 100 knjižic se cena precej zniža. — Trgovci, ki žele razprodajati, naj se oglase!

Knjižice se dobivajo po isti ceni tudi pri sledečih trgovcih: Karol Bastianschitz v Slov. Gradcu. — R. Pitschl v Slovenski Bistrici. — Alto Huber v Ljutomeru. — Anton Umek v Brežicah. — Zwenkel in drug. v Sevnici na Savi. — Vil. Blanke in J. N. Petersič v Ptuj. — Še precej imamo v zalogi knjižic.

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokernegg-Allee — Maribor — Hilarinsstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo.

41-45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Vsem prečastitim naročnikom in znancem

želim prav veselo in

srečno novo leto

Karol Tratnik

v Mariboru.

Najnovjši strojiza pripravo poklaj:

Slamorenice, krompir- in reporenice, drobilni in stiskalni stroji, soparni stroj živinske poklaj, prenosilne peči s štedilnim kotlom, kateri slednji je položen, ali ne, vravan tako, da stoji, ali se prevaža, da se kuha ali pari v njem živinska poklaja, krompir; služi še drugim gospodarskim in domačim potrebam itd.

Nadalje: Stroji za lučenje turšice, čistilnice za žito (vetrnlce), žitni trijeri (žitočistilniki), stiskalnice za seno in slamo, ki se gonijo z roko, stojijo, ali se lahko prevažajo. Vse imenovane stroje izdeluje in prodaja z jamstvom, da so najboljše, najtrpežnejše izdelani.

PH. MAYFARTH in drug,

c. kr. izjemno priv. tovarne gospodarskih strojev, livarne in fužine s parom Na Dunaju, II. Taborstrasse št. 76.

6-6

Odlikovan z več kot 400 slatimi, srebrnimi ter bronastimi kolajnami.

Ilustrovani katalogi in priznanilna pisma gratis. — Zastopniki in prekupci se želijo.

Za bolehe na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdovratnih boleznij, potem naduže, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljiva, naj pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper kronične pljučne in vratne bolezni. Na tisoče zahvalnic zanj kaže veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane 1-20 mark. Knjižice zastoj. Pristen samo pri **A. Wolffsky ju** v Berlinu, N. 37.

9-26

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, koroške ulice 5, ima najboljše stroje, najnovejše črke in moderne obroke ter se priporoča, da napravi vse v nje stroko spadajoče dela, kakor: Pisma, ovitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike. Jedilnike, vabila, vsprejemnice. Zaročna naznanila in pisma, vizitnice in napisnice, Plakate in naznanilne cedulje itd. Diplome za častne srenjčane in ude družtev, Parto in zalostinke v najlepši opravi.

Zaloga vseh tiskovin

za župnijske, šolske in občinske urade.

Oskrbništvo grajščine

Herbersdorf

prodaja od železniške postaje Wildon na Stajarskem proti povzpetju

jabolčnik

zlatorumen s izvrstnim okusom, po 6, 8, 10 in 12 kr. liter.

21

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,

trgovec v Celju

v „**Narodnem domu**“ in „**pri kroni**“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, aploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzemam tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 40-52

Anton P. Kolenc.

Novozidana hiša

z 6 stanovanji, vrtom in z lepo veliko kletjo v Mariboru je na prodaj ali pa se tudi zamenja za tako posestvo na deželi. Klet je pripravna za mizarstvo ali ključavničarsko delavnico. Več se zve v koroški ulici hiš. št. 110.

3

Cenejše,

kakor pri vsakem mizarju se kupujejo pri meni truge. Lepo lakirane, močne truge od 4 gold. naprej.

10-10

Friderik Wolf.

naprava za pokopavanje mrličev.

V Tegetthofovih ulicah, 18.

Blumengasse, 10. v Mariboru.